

Briselē, 2022. gada 24. oktobrī
(OR. en)

13975/22

ENV 1060
AGRI 577
FORETS 104
PECHE 416
POLMAR 67
PI 138
ONU 125
RECH 562
CADREFIN 187

DARBA REZULTĀTI

Sūtītājs: Padomes Ģenerālsēkretariāts

Datums: 2022. gada 24. oktobris

Saņēmējs: delegācijas

Iepr. dok. Nr.: 13784/1/22 REV 1

Temats: Konvencija par bioloģisko daudzveidību (KBD)

- KBD Pušu konferences 15. sanāksme (COP 15)
- KBD Pušu konferences 10. sanāksme, kas vienlaikus ir Kartahenas protokola par bioloģisko drošību pušu sanāksme (COP-MOP 10)
- KBD Pušu konferences 4. sanāksme, kas vienlaikus ir Nagojas protokola par piekļuvi un ieguvumu sadali pušu sanāksme (COP-MOP 4)
- (Monreāla, Kanāda, 2022. gada 7.–19. decembris)

– Padomes secinājumi

Pielikumā ir pievienoti Padomes secinājumi par minēto tematu, kurus Padome apstiprināja savā 3903. sanāksmē, kas notika 2022. gada 24. oktobrī.

Konvencija par bioloģisko daudzveidību (KBD)

Gatavošanās KBD Pušu konferences 15. sanāksmei (*COP 15*)

Gatavošanās KBD Pušu konferences 10. sanāksmei, kas vienlaikus ir Kartahenas protokola par bioloģisko drošību pušu sanāksme (*COP–MOP 10*)

Gatavošanās KBD Pušu konferences 4. sanāksmei, kas vienlaikus ir Nagojas protokola par piekļuvi un ieguvumu sadali pušu sanāksme (*COP–MOP 4*)

(Monreāla, Kanāda, 2022. gada 7.–19. decembris)

– Padomes secinājumu projekts –

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME:

ATGĀDINOT Padomes secinājumus:

- par pirmiedzīvotāju tautām ¹;
- "Konvencija par bioloģisko daudzveidību: gatavošanās KBD Pušu konferences 14. sanāksmei (*COP 14*), gatavošanās KBD Pušu konferences 9. sanāksmei, kas vienlaikus ir Kartahenas protokola par bioloģisko drošību pušu sanāksme (*COP–MOP 9*), gatavošanās KBD Pušu konferences 3. sanāksmei, kas vienlaikus ir Nagojas protokola par piekļuvi un ieguvumu sadali pušu sanāksme (*COP–MOP 3*)" ²;
- par okeāniem un jūrām ³;

¹ ST 8814/17.

² ST 12948/18.

³ ST 14249/19.

- "Ilgtspējīga bioekonomika Eiropai. Ekonomikas, sabiedrības un vides saistības stiprināšana" ⁴;
- "Pastiprināt rīcību ar mērķi aizsargāt un atjaunot pasaules mežus" ⁵;
- "Globālā bioloģiskās daudzveidības satvara laikposmam pēc 2020. gada sagatavošana – Konvencija par bioloģisko daudzveidību (*CBD*)" ⁶;
- par stratēģiju "No lauka līdz galdam" ⁷;
- "Biodaudzveidība – nepieciešama steidzama rīcība" ⁸;
- "Padarīt atveseļošanu aprītīgu un zaļu" ⁹;
- "Savienības ilgtspējīgu ķīmikāliju stratēģija: laiks rīkoties" ¹⁰;
- par ES prioritātēm attiecībā uz Apvienoto Nāciju Organizācijas 2021. gada samitu par pārtikas sistēmām ¹¹;
- par jauno ES Meža stratēģiju 2030. gadam ¹²;
- par ES klimata diplomātiju: paātrināt Glāzgovas rezultātu īstenošanu ¹³;

⁴ ST 14594/19.

⁵ ST 15151/19.

⁶ ST 15272/19 + COR 1.

⁷ ST 12099/20.

⁸ ST 12210/20.

⁹ ST 13852/20.

¹⁰ ST 6941/21.

¹¹ ST 9335/21.

¹² ST 13537/21.

¹³ ST 6120/22.

UZSVEROT, ka pilnībā un efektīvi ir jāīsteno KBD un tās protokoli, un BŪDAMA DZIĻI NOBAŽĪJUSIES par notiekošo biodaudzveidības izzušanu un sekām uz ekosistēmas pakalpojumu sniegšanu un cilvēku labbūtību, kā uzsvērts piektajā pārskatā par biodaudzveidību pasaulē (*GBO-5*)¹⁴, Starpvaldību zinātnes un politikas platformas bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu pakalpojumu jomā (*IPBES*)¹⁵, Klimata pārmaiņu starpvaldību padomes (*IPCC*)¹⁶ un Starptautiskā Resursu paneļa (*IRP*)¹⁷ izdotajos ziņojumos, UZSVEROT to spēcīgo konvergenci, ciktāl ir runa par savstarpēji saistītām biodaudzveidības izzušanas, ekosistēmu degradācijas, klimata pārmaiņu un piesārņojuma globālajām krīzēm, un nepieciešamību pēc steidzamām, transformatīvām pārmaiņām, jo *status quo* scenāriju ietvaros situācija turpinās pasliktināties un, iespējams, radīs neatgriezeniskas sekas;

¹⁴ Konvencijas par bioloģisko daudzveidību sekretariāta piektais pārskats par biodaudzveidību pasaulē ("*Global Biodiversity Outlook 5*"), 2020. gads, Monreāla.

¹⁵ Piemēram, *IPBES* (2019): Starpvaldību zinātnes un politikas platformas bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu pakalpojumu jomā globālais novērtējuma ziņojums par bioloģisko daudzveidību un ekosistēmu pakalpojumiem ("*Global assessment report on biodiversity and ecosystem services*"); *IPBES* (2022): Starpvaldību zinātnes un politikas platformas bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu pakalpojumu jomā tematiskais novērtējums par savvaļas sugu ilgtspējīgu izmantošanu ("*Thematic assessment of the sustainable use of wild species*"); *IPBES* (2022): Starpvaldību zinātnes un politikas platformas bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu pakalpojumu jomā metodoloģisks novērtējums par dažādajām dabas vērtībām un dabas novērtējumu ("*Methodological assessment of the diverse values and valuation of nature*").

¹⁶ Sestais izvērtējuma ziņojums, "Okeāns un kriosfēra mainīga klimata apstākļos" ("*The Ocean and Cryosphere in a Changing Climate*"), "Klimata pārmaiņas un zeme" ("*The Climate Change and Land*"), "Globālā sasilšana par 1,5°C" ("*The Global Warming of 1.5°C*").

¹⁷ *IRP* (2019). 2019. gada globālais pārskats par resursiem: dabas resursi nākotnei, kādu vēlamies ("*Global Resources Outlook 2019: Natural Resources for the Future We Want*").

ATZĪSTOT, ka ļoti būtiska un savstarpēji atbalstoša ir ANO Ilgtspējīgas attīstības programma 2030. gadam un tās ilgtspējīgas attīstības mērķi, kā arī ANO Ekosistēmu atjaunošanas desmitgade un ANO Okeānu desmitgade; un ATZINĪGI VĒRTĒJOT to, ka Apvienoto Nāciju Organizācijas Vides asamblejas piektajā sesijā (*UNEA5*) ir pieņemtas rezolūcijas ¹⁸ "Izbeigt piesārņojumu ar plastmasu: virzībā uz starptautisku juridiski saistošu instrumentu", "Aprites ekonomikas veicināšana kā ieguldījums tajā, lai panāktu ilgtspējīgu patēriņu un ražošanu", "Slāpekļa ilgtspējīga apsaimniekošana", "Pareiza ķīmikāliju un atkritumu apsaimniekošana" un "Dabā balstīti risinājumi ilgtspējīgas attīstības atbalstam", kas sniedz starptautiski saskaņotu definīciju dabā balstītiem risinājumiem; ATZINĪGI VĒRTĒJOT arī ANO Ģenerālās asamblejas rezolūciju "Cilvēktiesības uz tīru, veselīgu un ilgtspējīgu vidi" ¹⁹ un politisko deklarāciju "Mūsu okeāns, mūsu nākotne, mūsu atbildība", kas pieņemta otrajā Apvienoto Nāciju Organizācijas Okeānu konferencē, kura notika Lisabonā 2022. gada jūnijā un jūlijā;

visstingrākajā veidā NOSODOT Krievijas Federācijas agresijas karu pret Ukrainu, kurš rupji pārkāpj starptautiskās tiesības un kura rezultātā milzīgs skaits cilvēku, tostarp civiliedzīvotāju, zaudē dzīvību un gūst ievainojumus, kā arī tiek izraisīta vides ilgtermiņa degradācija un piesārņojums, radīti riski saistībā ar biodaudzveidību un ekosistēmām, iznīcinātas dabiskās dzīvotnes, kā arī aizsargājamās teritorijas, kurās atrodas retas un apdraudētas sugas, jo īpaši pārkāpjot KBD, un aizkavēta tik ļoti nepieciešamā rīcība biodaudzveidības izzušanas apturēšanai un dabas atjaunošanai; UZSVEROT, ka Krievijas karš pret Ukrainu nopietni ietekmē ekonomiku un pārtikas nodrošinājumu, kā arī apdraud globālo drošību un stabilitāti; tas būtu steidzami jārisina ar stingriem starptautiskās sabiedrības veiktiem reaģēšanas pasākumiem un darbībām; PIEPRASOT Krievijai nekavējoties pārtraukt militārās darbības un IESTĀJOTIES par to, ka Krievija tiek saukta pie atbildības par – cita starpā – nodarīto kaitējumu biodaudzveidībai un ekosistēmām Ukrainā;

UZSVEROT, ka aprites ekonomikas īstenošanai ir būtiska nozīme, lai panāktu ilgtspējīgus patēriņa un ražošanas modeļus, kas palīdz novērst globālās biodaudzveidības zudumu, klimata pārmaiņas, atmežošanu, ekosistēmu degradāciju, spriedzi uz ūdens resursiem, piesārņojumu un ietekmi uz cilvēka veselību;

¹⁸ *UNEP/EA.5/Res.2, Res.5, Res.7, Res.11 un Res.14.*

¹⁹ Rezolūcija A/RES/76/300.

ATKĀRTOTI APSTIPRINOT, cik svarīga ir Riodežaneiro Vides un attīstības deklarācijā iekļautā piesardzīgā pieeja attiecībā uz KBD un tās protokoliem, kā arī minētās pieejas īstenošana visos līmeņos;

I nodaļa – Globālais biodaudzveidības satvars laikposmam pēc 2020. gada, saistīti jautājumi un mehānismi īstenošanas uzlabošanai

1. AICINA pieņem tādus vārdus, visaptverošu un pārveidojošu globālo biodaudzveidības satvaru laikposmam pēc 2020. gada, kuram ir skaidra, kodolīga un motivējoša misija, kas ir viegli izskaidrojama, lai tādējādi uzsāktu steidzamu un pārveidojošu rīcību, kuras mērķis ir apstādināt un apvērst biodaudzveidības izzušanu, lai līdz 2030. gadam panāktu, ka pasaule ir dabai labvēlīga;
2. IR APŅĒMUSIES pieņemt vārdus un, kad vien iespējams, izmēramus un laikā ierobežotus ilgtermiņa mērķus 2050. gadam, 2030. gada starpposma rezultātus un uz rīcību vēršus 2030. gada mērķrādītājus, kas efektīvi un vienlaicīgi pievēršas biodaudzveidības zuduma tiešajiem un netiešajiem cēloņiem un pārsniedz Aichi biodaudzveidības mērķu vārdus, un ko atbalsta ar spēcīgu un uzlabotu īstenošanas mehānismu un stabilu uzraudzības satvaru ar attiecīgiem rādītājiem;
3. UZSVER, ka uzdevumos un mērķrādītājos cita starpā ir jāiekļauj šādi elementi un darbības:
 - līdz 2030. gadam – efektīvi saglabāt vismaz 30 % pasaules sauszemes un vismaz 30 % pasaules okeānu, jo īpaši teritorijas, kuras ir īpaši svarīgas biodaudzveidībai un ekosistēmu pakalpojumiem, izmantojot efektīvi apsaimniekotus un taisnīgi pārvaldītus, ekoloģiski reprezentatīvus un labi savienotus aizsargājamo teritoriju tīklus, kā arī citus iedarbīgus konkrētai teritorijai paredzētus saglabāšanas pasākumus²⁰, aizsargāt pirmiedzīvotāju tautu un vietējo kopienu tiesības, kā noteikts Apvienoto Nāciju Organizācijas Deklarācijā par pirmiedzīvotāju tautu tiesībām (*UNDRIP*) un starptautiskajās cilvēktiesībās;

²⁰ Kā definēts *CBD/COP/DEC/14/8*.

- līdz 2030. gadam – pastiprināt rīcību, kas vērsta uz degradētu ekosistēmu efektīvu atjaunošanu, lai panāktu biodaudzveidības atgriešanu uz atveseļošanas ceļa, veikt atjaunošanu 3 miljardos hektāru degradētas zemes un saldūdens ekosistēmu un 3 miljardos hektāru okeānu ekosistēmu, ietverot ar oglekli bagātas ekosistēmas un augsnes, uzlabot ekosistēmu integritāti un savienojamību, zaļās un zilās zonas, kā arī biodaudzveidību pilsētu teritorijās;
- līdz 2030. gadam – izskaust jebkādu savvaļas sugu nelikumīgu, neilgtspējīgu vai nedrošu ieguvī, tirdzniecību un izmantošanu, veikt vērienīgus sugu saglabāšanas pasākumus, tostarp pasākumus ar mērķi uzlabot apdraudēto sugu aizsardzības statusu;
- līdz 2030. gadam – apturēt zināmo apdraudēto sugu izmiršanu, ko izraisa cilvēka darbības, un – līdz 2050. gadam – visu cilvēka darbību izraisītu izmiršanu, samazināt izmiršanas risku, kā arī aizsargāt un saglabāt savvaļas un domesticēto sugu populāciju ģenētisko daudzveidību un adaptīvo potenciālu;
- līdz 2030. gadam – pilnībā izmantot dabā balstītu risinājumu potenciālu ²¹, vienlaikus nodrošinot to sociālos un vidiskos aizsardzības pasākumus un palielinot to daudzveidīgos ieguvumus;
- līdz 2030. gadam – samazināt visu avotu, tostarp ķīmikāliju, barības vielu, pesticīdu un citu vielu, jo īpaši vielu, kas rada ļoti lielas bažas, izraisītā piesārņojuma līmeni un riskus, un samazināt trokšņa un gaismas piesārņojumu līdz tādām līmenim, kas nekaitē biodaudzveidībai, ekosistēmu funkcijām un cilvēku veselībai, noteikt skaitliskus barības vielu un pesticīdu samazināšanas mērķrādītājus un izbeigt piesārņojumu ar plastmasu;
- līdz 2030. gadam – pārvaldīt svešzemju sugu introdukcijas ceļus, novērst visu prioritāro invazīvu svešzemju sugu introdukciju un iedzīvošanos, samazināt invazīvu svešzemju sugu introdukcijas un iedzīvošanās tempu un izskaust vai kontrolēt jau iedzīvojušās invazīvās svešzemju sugas, lai samazinātu to ietekmi uz biodaudzveidību;

²¹ Kā noteikts *UNEA* Rezolūcijā "Dabā balstīti risinājumi ilgtspējīgas attīstības atbalstam" (*UNEP/EA.5/Res.5*).

- līdz 2030. gadam – ilgtspējīgi pārvaldīt visus apgabalus, kuri tiek produktīvi izmantoti, veicinot biodaudzveidības ilgtspējīgu izmantošanu un efektīvi īstenojot agroekoloģiskos principus un citu attiecīgu biodaudzveidībai labvēlīgu praksi plašā mērogā un ar noteiktiem skaitliskiem mērķrādītājiem, cita starpā ievērojami uzlabojot apputeksnētāju statusu un augsnes biodaudzveidību un veicinot šo sistēmu ilgtermiņa produktivitāti, resursefektivitāti un noturību, saglabājot un atjaunojot biodaudzveidību un saglabājot ekosistēmu pakalpojumus;
 - līdz 2030. gadam – novērst tādu zemes un jūras izmantošanas maiņu, kura negatīvi ietekmē biodaudzveidību visās ekosistēmās, kā arī saglabāt esošās neskartās, kritiski svarīgās un apdraudētās ekosistēmas un līdz minimumam samazināt citu biodaudzveidības ziņā augstvērtīgu teritoriju izzušanu;
4. PASVĪTRO, ka ir ļoti svarīgi visos līmeņos pilnībā īstenot globālo biodaudzveidības satvaru (GBS), lai rosinātu valdību un visas sabiedrības rīcību, kā arī rīcību visā ANO sistēmā; PASVĪTRO, ka "Dabai un cilvēkiem veltītajai rīcības programmai – no Šarm eš Šeijas līdz Kuņminai" ir svarīga nozīme GBS īstenošanā, un PAUŽ GANDARĪJUMU par tādu atbalsta instrumentu izstrādi un īstenošanu, kuru mērķis ir uzlabot īstenošanu, pārskatatbildību un pārredzamību;
5. AR GANDARĪJUMU ATZĪMĒ, ka ievērojams skaits valstu ir apņēmušās līdz 2030. gadam apvērst biodaudzveidības izzušanu, apstiprinot Līderu solījumu dabai, vai ir pievienojušās Vērienīgu ieceru koalīcijai dabas un cilvēku labā, Pasaules okeāna aliansei, Vērienīgu mērķu koalīcijai biodaudzveidības jomā, kas sniedzas pāri valstu jurisdikcijām, vai "Zilo līderu" valstu grupai; ATZINĪGI VĒRTĒ šo un citu attiecīgo koalīciju katalizatora lomu attiecībā uz vērienīgiem mērķiem satvara izstrādē un īstenošanā un AICINA valstis, kas to vēl nav izdarījušas, pievienoties šīm koalīcijām;

6. UZSVER, cik svarīgas ir pirmiedzīvotāju tautu un vietējo kopienu tradicionālās zināšanas, inovācijas un ilgtspējīga prakse, tostarp, viņiem pilnvērtīgi un efektīvi līdzdarbojoties ar brīvu, iepriekšēju un apzinātu piekrišanu, un ATZĪST, ka, izstrādājot un īstenojot GBS, ir jāievēro pirmiedzīvotāju tautu un vietējo kopienu tiesības, kā izklāstīts Apvienoto Nāciju Organizācijas Deklarācijā par pirmiedzīvotāju tautu tiesībām (*UNDRIP*) un starptautiskajās cilvēktiesībās;
7. PASVĪTRO, ka vietējo un reģionālo pašvaldību, pilsētu un citu vietējo iestāžu, nevalstisko organizāciju, sieviešu grupu, jauniešu grupu, uzņēmēju un finanšu kopienas, zinātnieku aprindu, akadēmisko aprindu, ar biodaudzveidību saistītu vai no tās atkarīgu nozaru pārstāvju, iedzīvotāju un citu ieinteresēto personu pilnvērtīga un efektīva līdzdalība, pienācīgi atzīstot to attiecīgos uzdevumus, ir būtiska, lai izstrādātu satvaru un to efektīvi un iedarbīgi īstenotu;
8. IZCEĻ, ka ir svarīgi stiprināt saikni starp biodaudzveidības aizsardzību un cilvēktiesībām, paaudžu vienlīdzību, dzimumu līdztiesību, tiesībās balstītām un dzimumvērtīgām pieejām GBS ietvaros; un AICINA pieņemt Dzimumu līdztiesības rīcības plānu laikposmam pēc 2020. gada;

Digitālā sekvenču informācija par ģenētiskajiem resursiem

9. APSTIPRINOT savu gatavību dot ieguldījumu, lai rastu risinājumu jautājumam attiecībā uz "digitālo sekvenču informāciju par ģenētiskajiem resursiem" (DSI); tomēr UZSVER, ka jebkuram risinājumam ir jābalstās uz esošo praksi datubāzēs, būtu jā saglabā atvērta piekļuve DSI no publiskām datubāzēm un jāintegrē spēju veidošana, jābūt praktiskam, viegli īstenojamam, jānodrošina juridiskā noteiktība un skaidrība, jārada vairāk ieguvumu nekā izmaksas, jābūt savstarpēji atbalstošam ar citiem piekļuves un ieguvumu sadales (*ABS*) instrumentiem un jānodrošina, ka kopīgie ieguvumi veicinās biodaudzveidības saglabāšanu un ilgtspējīgu izmantošanu un atbalstīs attiecīgos ilgtspējīgas attīstības mērķus;

Resursu mobilizācija un finanšu mehānisms

10. ATZĪST, ka ir svarīgi, lai mērķtiecīgi, paredzami un pienācīgi tiktu mobilizēti resursi biodaudzveidībai;
11. IZCEĻ, ka ES un tās dalībvalstis kopā ir ievērojušas savu iepriekšējo apņemšanos – līdz 2015. gadam divkāršot biodaudzveidībai novirzītās finanšu plūsmas uz jaunattīstības valstīm un pārejas ekonomikas valstīm un līdz 2020. gadam saglabāt minēto līmeni; ATGĀDINA par Eiropas Komisijas apņemšanos, kas paredz, ka Eiropas Savienība divkāršo ārējo finansējumu biodaudzveidībai, jo īpaši visneaizsargātākajām valstīm, un ATGĀDINA, ka ES dalībvalstis kopumā ir lielākās līdzekļu devējas Pasaules Vides fondam (*GEF*) un ka *GEF*8 līdzekļu papildināšana būtiski palielinās starptautisko finansējumu biodaudzveidībai;
12. UZSVER, ka ir jāuzlabo pieejamo resursu efektivitāte un jāmobilizē jauni un papildu resursi no visiem avotiem, lai īstenotu GBS, un PASVĪTRO, ka visām valstīm ir jāmobilizē papildu finanšu resursi, lai novērstu globālā finansējuma trūkumu bioloģiskajai daudzveidībai, veicot šādas darbības:
 - saskaņot visas finanšu plūsmas ar GBS mērķiem un nodrošināt, ka visās attiecīgajās finanšu plūsmās ir nostiprināti biodaudzveidības aspekti, lai izvairītos no negatīvām sekām uz biodaudzveidību un – ja iespējams – lai tai radītu papildu ieguvumus;
 - līdz 2025. gadam apzināt un līdz 2030. gadam likvidēt un pārorientēt biodaudzveidībai kaitīgus stimulus, tostarp subsīdijas, lai līdz minimumam samazinātu to negatīvo ietekmi, un paplašināt pozitīvus stimulus un ekonomiskos instrumentus;
 - palielināt gan iekšējo, gan starptautisko finansējumu biodaudzveidībai saskaņā ar GBS ieceru vērēnīgumu, tostarp ar:
 - o *GEF* kā KBD finanšu mehānisma pastiprināšanu, nodrošinot ieguldījumu biodaudzveidības finansēšanā un GBS efektīvā īstenošanā;

- starptautisko un valsts publisko un privāto finanšu iestāžu, cita starpā daudzpusēju attīstības banku, stingru apņemšanos vēl vairāk stiprināt vērienīgu rīcību biodaudzveidības jomā, veicināt privātā finansējuma mobilizāciju, atbalstīt regulatīvās reformas, izstrādājot piemērotus instrumentus, un palielināt un atklāt informāciju par to finansējumu dabai, apņemoties līdz KBD *COP 15.2* veikt konkrētus ieguldījumus starptautiskajā biodaudzveidības finansējumā;
- palielināt sinerģijas ar klimatrīcību, tostarp, mērķtiecīgi piešķirot lielāku finansējumu dabā balstītiem risinājumiem, ņemot vērā daudzveidīgos ieguvumus, ko tie sniedz dabai, klimatam un cilvēkiem;
- izstrādāt un īstenot nacionālos biodaudzveidības finansēšanas plānus (*NBFP*) vai līdzīgus instrumentus, kas saskaņoti ar nacionālajām biodaudzveidības stratēģijām un rīcības plāniem (*NBSAP*);

Spēju veidošana, tehniskā un zinātniskā sadarbība, zināšanu pārvaldība un komunikācija

13. UZSVER, ka spēju veidošana un izstrāde, tehnoloģiju nodošana, tehniskā un zinātniskā sadarbība un zināšanu pārvaldība ir prioritāri rīki efektīvai un lietderīgai GBS īstenošanai un ka ir jāstiprina komunikācija, izglītība un sabiedrības informētība, pētniecība un zināšanu radīšana un pārvaldība, un AICINA pieņemt ilgtermiņa stratēģisku satvaru spēju veidošanai pēc 2020. gada, zināšanu pārvaldības komponentu un GBS komunikācijas stratēģiju;
14. UZSVER, ka ir vajadzīgi reģionāli tehniskās un zinātniskās sadarbības, tehnoloģiju nodošanas un spēju veidošanas centri, un PAUŽ GANDARĪJUMU par gatavošanos Globālā biodaudzveidības zināšanu centra izveidei;

Plānošanas, uzraudzības, ziņošanas un pārskatīšanas mehānismi

15. AICINA *COP 15* satvarā pieņemt spēcīgu un uzlabotu plānošanas, ziņošanas un pārskatīšanas mehānismu, kā arī stingru uzraudzības satvaru ar pamatrādītājiem, lai nodrošinātu un uzlabotu īstenošanu un veicinātu politisko apņemšanos, vienlaikus izvairoties no dublēšanās un pārklāšanās ar citiem esošajiem mehānismiem; tajā ietilpst turpmākais:
- atjauninātas vai pārskatītas nacionālās biodaudzveidības stratēģijas un rīcības plāni (*NBSAP*), kas ir galvenie instrumenti KBD īstenošanai valsts līmenī, lai tos laikus saskaņotu ar GBS mērķiem un mērķrādītājiem izskatīšanai *COP 16* ietvaros;
 - nacionālie mērķrādītāji kā daļa no *NBSAP* vai atsevišķi, par kuriem paziņots vai kuri darīti zināmi pēc saskaņotas veidnes;
 - valstu ziņojumi par īstenošanā panākto progresu pēc saskaņotas veidnes, izmantojot uzraudzības satvara pamatrādītājus, komponentus un papildu rādītājus un citus rādītājus;
 - kolektīvo ieceru vērienīguma novērtējums, kas veikts, pamatojoties uz nacionālajiem mērķrādītājiem un nevalstisko rīcībspēku brīvprātīgajām saistībām;
 - pārredzams un savlaicīgs globālās izsvēršanas process ar augsta līmeņa politisko līdzdalību nolūkā novērtēt kolektīvo ieceru vērienīgumu un progresu GBS īstenošanā, kam sekos reaģēšanas posms, lai vajadzības gadījumā palielinātu valstu ieceru vērienīgumu un īstenošanu;
 - mehānisms nevalstisko rīcībspēku brīvprātīgo saistību reģistrēšanai;
 - atbalsta mehānismi, piemēram, ANO Vides programmas Pasaules saglabāšanas uzraudzības centra (*UNEP-WCMC*) izstrādātie mehānismi informācijas, rīku un pieeju apkopošanai, lai sniegtu atbalstu Pusēm mērķrādītāju sasniegšanas uzraudzībā un progresu apsekošanā;
16. IR APŅĒMUSIES par prioritāti noteikt palīdzību spēju veidošanas un izstrādes darbībām GBS īstenošanai, galveno uzmanību pievēršot *NBSAP* un *NBFP* izstrādei un īstenošanai, kā arī ziņošanai un pārskatīšanai;

Sadarbība ar citām konvencijām un starptautiskajām organizācijām

17. UZSVER, ka GBS būtu jākalpo par visaptverošu globālu satvaru visu Pušu, citu valstu, aģentūru un organizāciju, konvenciju, nolīgumu un procesu, cita starpā arī visā ANO sistēmā, kā arī pirmiedzīvotāju un vietējo kopienu (*IPLC*) un visu ieinteresēto personu rīcībai, lai apturētu un apvērstu biodaudzveidības izzušanu, tādējādi nodrošinot biodaudzveidības mērķu saskaņotu īstenošanu un veicinot sadarbību un sinerģiju starp visiem iesaistītajiem rīcībspēkiem, atbalstot Konvencijas par bioloģisko daudzveidību un tās protokolu īstenošanu virzībā uz to, lai izpildītu Ilgtspējīgas attīstības programmu 2030. gadam un panāktu tās ilgtspējīgas attīstības mērķus;
18. jo īpaši UZSVER, ka ir jāturpina stiprināt sadarbību starp konvencijām un nolīgumiem, kas saistīti ar biodaudzveidību, nolūkā veicināt GBS īstenošanu un tā uzraudzību minēto konvenciju un nolīgumu attiecīgo pilnvaru ietvaros, veicinot savstarpēji atbalstošus lēmumus, saskaņojot stratēģijas ar GBS un virzot tematiskas diskusijas par tādiem svarīgiem jautājumiem kā kopīgi biodaudzveidības izzušanas virzītājspēki;
19. UZSVER, ka ir pilnībā jāizmanto attiecīgie *IPBES* un *IPCC* ziņojumi, un MUDINA šīs abas struktūras nākotnē veikt kopīgas darbības;

Biodaudzveidības integrēšana nozarēs un starp tām

20. UZSVER, ka izšķiroši svarīga nozīme ir biodaudzveidības integrēšanai visās politikas jomās un nozarēs un starp tām; AICINA pieņemt ilgtermiņa stratēģisko pieeju biodaudzveidības integrēšanai un rīcības plānu vietējām un reģionālajām pašvaldībām, pilsētām un citām vietējām iestādēm biodaudzveidības jomā saskaņā ar Konvenciju par bioloģisko daudzveidību (2021–2030);
21. IR APŅĒMUSIES rādīt piemēru, pilnībā integrējot biodaudzveidību visos attiecīgajos nozaru un starpnozaru plānos un politikas virzienos ES, valstu un vietējā līmenī, nodrošinot visu valdību un visu sabiedrību aptverošu pieeju;

22. AICINA pieņemot satvaru, kas nodrošina, ka:

- līdz 2030. gadam biodaudzveidības mērķi tiek integrēti visos pārvaldes līmeņos un visās nozarēs, jo īpaši lauksaimniecībā, mežsaimniecībā, zivsaimniecībā, akvakultūrā, finansēs, tūrismā, veselībā, ražošanā, infrastruktūrā, enerģētikā un kalnrūpniecībā, tostarp, integrējot biodaudzveidības un ekosistēmu pakalpojumu daudzās vērtības, izvairoties no negatīvas ietekmes uz biodaudzveidību visā vērtību ķēdē, cita starpā visos ražošanas, tirdzniecības un patēriņa posmos, nacionālajos un uzņēmumu kontos un visās rīcībpolitikās un investīcijās, un palielinot pozitīvo ietekmi;
- tiek izskausti neilgtspējīgi patēriņa, tirdzniecības un ražošanas modeļi, vienlaikus atbalstot globālu pāreju uz aprites ekonomiku, tostarp, uz pusi samazinot globālo pārtikas izšķērdēšanu uz vienu iedzīvotāju un līdz 2030. gadam ievērojami samazinot globālo ekoloģisko pēdu un, vēlākais, līdz 2050. gadam panākot to planētas mērogā;
- ka visas ieguves un ražošanas metodes, iepirkumu un piegādes ķēdes un dabas resursu izmantošana ir ilgtspējīga; un
- ka uzņēmumi un finanšu iestādes novērtē, ziņo un atklāj savus riskus, ietekmi un atkarību no biodaudzveidības, kā arī novērš, samazina un mazina šādus riskus un negatīvo ietekmi;

II nodala – Konvencija par bioloģisko daudzveidību – turpmākie jautājumi

Jūras un piekrastes biodaudzveidība

23. atgādina, ka Apvienoto Nāciju Organizācijas rezolūcija 72/73 atkārtoti apstiprina, ka Apvienoto Nāciju Organizācijas Jūras tiesību konvencijā (*UNCLOS*) izklāstītais tiesiskais regulējums ir jāievēro visās okeānā un jūrās veiktajās darbībās;
24. atkārtoti APSTIPRINA nepieciešamību līdz minimumam samazināt zvejas un akvakultūras darbību negatīvo ietekmi uz jūras vidi, īstenojot efektīvus saglabāšanas un ilgtspējīgas pārvaldības pasākumus, nodrošinot pilnīgu jūras un akvakultūras pārtikas ražošanas ilgtspēju, tostarp, izbeidzot pārzveju un destruktīvu zvejas praksi, likvidējot kaitīgas zvejas subsīdijas, izbeidzot nelegālu, neregistrētu un neregulētu (NNN) zveju, līdz minimumam samazinot jutīgu sugu (cita starpā aizsargājamo un/vai apdraudēto vaļveidīgo, jūrasputnu, bruņurupuču, haizivju) nejaušu nozveju un mazuļu un nemērķa sugu piezveju;
25. ATZINĪGI VĒRTĒ progresu, kas panākts ekoloģiski reprezentatīvu un labi savienotu aizsargāto jūras un piekrastes teritoriju un citu efektīvu saglabāšanas pasākumu izveidē, efektīvā apsaimniekošanā un pārvaldības uzlabošanā, pamatojoties uz attiecīgu zinātnisku un tehnisku informāciju;
26. ATZINĪGI VĒRTĒ turpmākās diskusijas par ekoloģiski vai bioloģiski nozīmīgām teritorijām (*EBSA*) nolūkā sekmīgi pabeigt pārskatīto procedūru *EBSA* identificēšanai saskaņā ar *UNCLOS*; PASVĪTRO, ka *EBSA* procesa iznākumā būtu pilnībā jāievēro piekrastes valsts suverenitāte, suverēnās tiesības vai jurisdikcija, kā paredzēts *UNCLOS*; ATBALSTA, ka tiek iekļauti darbsemināra par *EBSA* Ziemeļaustrumu Atlantijā kopsavilkuma ziņojumi;

27. UZSVER, ka ir steidzami jārīkojas, lai saglabātu, atjaunotu un ilgtspējīgi izmantotu jūras ekosistēmas un samazinātu antropogēno slodzi uz okeāniem, cita starpā pārzveju, jūras izmantojuma maiņu, piesārņojumu, piemēram, pārmērīgu barības vielu, bīstamu vielu un plastmasas radītu piesārņojumu, kā arī zemūdens troksni; tādējādi palielinot okeānu noturību pret klimata pārmaiņām, cita starpā arī jutīgos polārajos reģionos, kur klimata pārmaiņas ir pastiprinājušās, apdraudot cilvēku sabiedrību un ekosistēmas, un atzīstot okeānu fundamentālo nozīmi saistībā ar klimata pārmaiņām;
28. ATZĪMĒ izšķirīgo progresu, kas panākts Starpvaldību konferences 5. sesijas pirmajā daļā par starptautisku juridiski saistošu instrumentu saskaņā ar Apvienoto Nāciju Organizācijas Jūras tiesību konvenciju attiecībā uz jūras bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu un ilgtspējīgu izmantošanu teritorijās, kas ir ārpus valstu jurisdikcijām (*BBNJ*); AICINA ātri atsākt sarunas un JOPROJĀM IR APŅĒMĪBAS PILNA izmantot visu ES diplomātisko spēku un ietekmes spējas, lai nekavējoties panāktu vērienīgu un efektīvu vienošanos;
29. UZSVER, ka ir svarīgi saglabāt un atjaunot piekrastes dzīvotnes, tostarp, atbalstot ilgtspējīgas apsaimniekošanas praksi;

Invazīvas svešzemju sugas

30. MUDINA KBD Puses pastiprināt sadarbību un turpināt darbu pie metodēm, rīkiem, pasākumiem un stratēģijām attiecībā uz invazīvām svešzemju sugām, lai samazinātu to ietekmi uz biodaudzveidību;

Biodaudzveidība un klimata pārmaiņas

31. UZSVER, ka klimatrīcībai un biodaudzveidības aizsardzībai būtu jāiet roku rokā, lai līdz minimumam samazinātu klimata pārmaiņu ietekmi uz biodaudzveidību, veicinātu ekosistēmu ieguldījumu cīņā pret klimata pārmaiņām un to ietekmi un izvairītos no tās negatīvas ietekmes uz biodaudzveidību, ko rada klimata pārmaiņu mazināšanas un pielāgošanās darbības un pasākumi; JOPROJĀM IR NELOKĀMAS APŅĒMĪBAS PILNA stiprināt sadarbību un sinerģijas starp attiecīgajiem instrumentiem un procesiem un vēl plašāk izmantot dabā balstītus risinājumus, vienlaikus nodrošinot to sociālos un vidiskos aizsardzības pasākumus, lai savstarpēji pastiprinātu papildu ieguvumus klimata pārmaiņu mazināšanas un pielāgošanās jomā un apturētu biodaudzveidības izzušanu;

Biodaudzveidība un augsne

32. ATZĪST, cik svarīga ir augsnes biodaudzveidība, lai mazinātu klimata pārmaiņas un pielāgotos tām, kā arī pārtikas un uztura nodrošinājumam visiem, un MUDINA KBD Puses integrēt augsnes biodaudzveidības saglabāšanu, atjaunošanu un ilgtspējīgu izmantošanu lauksaimniecības praksē, ainavu plānošanā, zemes un augsnes apsaimniekošanā, attīstības programmās un citās attiecīgās politikas jomās;

Biodaudzveidība un veselība

33. PASVĪTRO, ka steidzami ir jāturpina popularizēt un īstenot pieeju "Viena veselība"²², tostarp, biodaudzveidības un veselības saistītos aspektus integrējot visās politikas jomās un nozarēs un piemērojot visu valdību un visu sabiedrību aptverošu pieeju, un ATBALSTA to, ka *COP 16* ietvaros tiek sīkāk izstrādāts un pieņemts Globāls rīcības plāns biodaudzveidības un veselības jomā, kurā pievēršas ekosistēmu un biodaudzveidības degradācijas cēloņiem un to ietekmei uz cilvēku, dzīvnieku, augu veselību un labesību un to kopīgo vidi;

²² Kā noteikusi Augsta līmeņa ekspertu grupa "Viena veselība" un apstiprinājusi četrpusējā alianse "Viena veselība" jautājumos.

Sintētiskā bioloģija

34. ATZINĪGI VĒRTĒ to, ka ir izstrādāts un izveidots plašs un regulārs potenciālo scenāriju analīzes, uzraudzības un novērtēšanas process attiecībā uz jaunākajiem tehnoloģiskajiem sasniegumiem sintētiskajā bioloģijā, un kā vēlamo risinājumu ATBALSTA daudzdisciplīnu *ad hoc* tehnisko ekspertu grupas (daudzdisciplīnu *AHTEG*) izveidi;
35. UZSVER, ka ir svarīgi piemērot piesardzīgu pieeju un riska novērtējumu attiecībā uz organismiem, kam veiktas ģenētiskas manipulācijas;

III nodaļa – Kartahenas protokols par bioloģisko drošību

36. AICINA pieņemt Kartahenas protokola īstenošanas plānu (2022–2030), kas ir nostiprināts GBS un papildina to, un ar BAŽĀM ATZĪMĒ, ka to Pušu skaits, kuras ir pilnībā īstenojušas protokolu, ir ierobežots;
37. AICINA pieņemt spēju veidošanas rīcības plānu Kartahenas protokolam par bioloģisko drošību un Nagojas un Kualalumpuras Papildprotokolam par atbildību un atlīdzināšanu, kas papildina ilgtermiņa stratēģisko satvaru spēju veidošanai pēc 2020. gada;
38. ATZINĪGI VĒRTĒ secinājumus, kas izdarīti protokola 4. novērtējumā un pārskatīšanā, un Kartahenas protokola stratēģiskā plāna galīgo izvērtējumu par laikposmu no 2011. līdz 2020. gadam; tomēr PAUŽ NOŽĒLU par to, ka šīs analīzes veikšanai bija pieejams tikai neliels skaits iesniegto ziņojumu, un joprojām MUDINA tās Kartahenas protokola puses, kas vēl nav iesniegušas savu valsts ziņojumu, to izdarīt, cik drīz vien tas ir iespējams;
39. ATZINĪGI VĒRTĒ darbu, ko veic *ad hoc* tehnisko ekspertu grupa (*AHTEG*) riska novērtēšanas un riska pārvaldības jautājumos, kā arī Zinātnisku, tehnisku un tehnoloģisku konsultāciju palīginstances (*SBSTTA*) ieteikumu izstrādāt papildu vadlīniju materiālus, lai atbalstītu tādu dzīvo modificēto organismu riska novērtēšanu katrā atsevišķā gadījumā, kuriem veiktas ģenētiskas manipulācijas, minētajos vadlīniju materiālos galveno uzmanību pievēršot gan vispārīgiem jautājumiem, gan gaidāmajiem lietojumiem tuvākajā nākotnē;

40. tāpat ATZINĪGI VĒRTĒ *AHTEG* darbu pie sociālekonomiskiem apsvērumiem, papildinot brīvprātīgās norādes par sociālekonomisko apsvērumu izvērtējumu saistībā ar Kartahenas protokola par bioloģisko drošību 26. pantu.
41. kā vēlamo risinājumu ATBALSTA *AHTEG* izveidi riska novērtēšanas un riska pārvaldības jautājumos un UZSVER, ka jebkādiem izstrādātajiem papildu norāžu materiāliem vajadzētu būt augstas tehniskās un zinātniskās kvalitātes, lietderīgiem un pielietojamiem;
42. AICINA Pušu konferences 10. sanāksmi, kas vienlaikus ir Protokola pušu sanāksme, veikt nepieciešamos pasākumus un pieņemt lēmumus, lai nodrošinātu pilnīgu bioloģiskās drošības iekļaušanu GBS;
43. ATZINĪGI VĒRTĒ Kartahenas protokola Nagojas un Kualalumpuras Papildprotokola stāšanās spēkā un mudina visas Puses iespējami drīz šo instrumentu ratificēt;

IV nodaļa – Nagojas protokols par piekļuvi un ieguvumu sadali

44. IZCEĻ, ka ir pilnībā jāīsteno Nagojas protokols un jāuzlabo tā efektivitāte un lietderība, tostarp, attiecīgā gadījumā izstrādājot standartizētus un vienkāršotus piekļuves un ieguvumu sadales pasākumus, jo īpaši, lai veicinātu tādu pētniecību, kas veicina KBD mērķu sasniegšanu, un ka ir jāatbalsta spēju veidošana un izstrāde, lai to sasniegtu;
45. AICINA, lai Puses, izstrādājot un īstenojot savus piekļuves un ieguvumu sadales tiesību aktus vai regulatīvās prasības, pienācīgi ņemtu vērā ģenētisko resursu nozīmi pārtikā un lauksaimniecībā un to īpašo lomu pārtikas nodrošinājumā, kā arī iespējamu ārkārtas situāciju gadījumus, kas apdraud cilvēku, dzīvnieku vai augu veselību vai tai kaitē, un vienlaikus ņemtu vērā arī norises citos attiecīgos starptautiskos instrumentos un forumos (piemēram, *FAO*, *PVO* vai *WIPO*);

46. UZSVER, cik ir svarīgi, lai visa informācija par piekļuves un ieguvumu sadales pasākumiem, kā arī cita būtiska informācija, kas vajadzīga Nagojas protokolu efektīvai īstenošanai, tiktu darītu pieejama Piekļuves un ieguvumu sadales starpniecības centram (*ABCSH*).
-